

La xarxa associativa de salut mental reclama un pla de desescalada que prioritzi l'atenció comunitària i garanteixi suports per a tothom

- **Demana desplegar estratègies de suport comunitari i el disseny d'un pla, coordinat amb el teixit associatiu, que aporti els recursos necessaris per cobrir les necessitats que es detectin en tots els àmbits: social, sanitari, educatiu i comunitari.**
- **Insisteix en posar l'accent en les persones que ja patien problemes de salut mental previs a la pandèmia per tal que repreguin la seva recuperació.**
- **Garantir l'accés a l'atenció a les persones amb problema de salut mental que viuen soles i tenen pocs recursos personals, econòmics i/o d'accés a Internet i tecnologia.**
- **És el moment d'ampliar el suport a les entitats que fa anys que treballen amb un model comunitari orientat a la recuperació, que ha demostrat que funciona i que en moments com ara esdevenen recursos essencials per acompanyar a la ciutadania.**

Barcelona, 27 de maig de 2020. La **Federació Salut Mental Catalunya**, formada per **72 entitats** del país, **demana al Govern que tingui en compte l'experiència i les necessitats del col·lectiu de salut mental a l'hora de dissenyar el Pla de desconfinament. Un Pla** que aporti els **suports necessaris** per tal que totes les persones puguin avançar cap a la nova normalitat, **amb totes les garanties, i coordinat amb el teixit associatiu.** “**És el moment de donar una empenta econòmica al sector,** que ja ha demostrat amb projectes innovadors i de gran envergadura que **té les eines i l'experiència per fer front a nous reptes com el que tenim ara: pal·liar les conseqüències de la Covid-19**”, reclama Israel Molinero, president de la Federació.

La Covid-19, tal com ja ha alertat l'OMS, tindrà un **fort impacte sobre la salut emocional i salut mental de la població.** Les situacions de confinament, aïllament social, pèrdua de persones estimades, esdeveniments traumàtics i la crisi econòmica suposaran un repte enorme des d'un punt de vista de benestar emocional. **Cal planificar una estratègia que permeti donar resposta a les necessitats actuals i les que puguin venir amb els recursos necessaris, adients i des de tots els àmbits: social, sanitari, educatiu i comunitari, posant especial atenció a l'augment de casos d'ansietat entre joves i adolescents.**

La resposta ha de **permetre atendre l'increment dels problemes de salut mental i addiccions derivats de la pandèmia, garantir el suport adient a les persones que ja presenten alguna problemàtica prèvia, i assegurar una atenció àgil i ràpida** quan es demana ajuda. Cal que els recursos no es reubiquin, sinó que se n'augmenti el pressupost.

És imprescindible restablir i incrementar els serveis i reforçar-los amb més professionals, així com generar serveis específics d'acompanyament emocional (amb dotació pressupostària) per al conjunt de la ciutadania i, especialment, per a professionals de l'àmbit assistencial (sanitari o social) que han tingut experiències traumàtiques.

Un percentatge molt elevat de persones amb problemes de salut mental no té accés a la tecnologia per motius econòmics, socials o de formació. Per tant, és molt fàcil que ara quedin aïllats i sense els suports adients que la xarxa segueix oferint de manera no presencial, augmentant la sensació d'angoixa, solitud i aïllament. És imprescindible que es **garanteixi l'accés als suports i serveis de la xarxa de salut mental** que actualment s'ofereixen en modalitat digital

enlloc de presencial, proporcionant les eines adients per què cap persona quedi fora de la xarxa d'atenció i acompanyament (tenint en compte que aquesta situació perdurarà varis mesos).

Els **suports comunitaris**, l'eix vertebrador de l'actuació del moviment associatiu, són **cabdals** en l'acompanyament en salut mental, tant en primera persona com de les famílies. És imprescindible **reforçar i incrementar el suport a les associacions** ja que són qui **coneixen la realitat a nivell comunitari i local**, fan un suport social essencial en aquests moments i representen la ciutadania més propera.

Cal impulsar el desplegament **d'estratègies de suport i acompanyament comunitari transversals que situïn la persona al centre i es coordinin entre les xarxes, serveis i moviment associatiu**, ja que **garanteixen resultats a llarg termini** orientats a la recuperació, i així evitar el risc de respostes únicament biomèdiques, centrades en la medicació. Cal doncs:

- **Reforçar els serveis socials per atendre les necessitats socials derivades de la Covid-19 que impacten directament en la salut mental de la població:** ingressos econòmics, habitatge, aliment, ambient segur, accés a l'educació dels infants, entre d'altres.
- **Reforçar l'acompanyament personalitzat, social i a domicili** de persones amb problemes de salut mental i les seves famílies per evitar ingressos reforçant el programa d'hospitalització domiciliària i els PSI (Programa de Suport Individualitzat), i incrementant els programes de suport a la llar, PSALL (Programa de Suport a la Llar) i altres.
- **Reforçar les activitats de suport mutu** com ara: programes de suport social per a persones soles, grups de suport al dol, grups de gestió emocional, activar el programa d'agents de suport mutu (aprobat i pendent de desplegament), reforçar i garantir la continuïtat de les iniciatives de la xarxa associativa, de suport mutu i voluntariat, entre d'altres.
- **Reforçar el suport i acompanyament a famílies** que hagin hagut d'afrontar situacions de sobrecàrrega derivades de la Covid-19.
- **Reforçar els serveis d'acompanyament, atenció social i inclusió comunitària de proximitat** que són els que rebran les demandes de manera més intensa i són els que poden donar resposta a les persones generant mecanismes de suport i treball en xarxa: Clubs Socials, Serveis PreLaborals, Activa't per la salut mental, Serveis d'Atenció i acompanyament a les Famílies, Serveis d'acompanyament a adolescents i joves, etc.
- Si el confinament es perllonga caldrà **assegurar sortides del col·lectiu amb els suports i mesures adients** per satisfer les necessitats de seguretat sanitària i de salut mental sense córrer cap risc, **per evitar agreujaments** i gaudir dels mateixos drets que tota la ciutadania.
- Garantir els **suports adients als infants, adolescents i joves** amb problemàtiques de salut mental, per evitar situacions de deteriorament i garantir el seu desenvolupament personal.
- Reforçar els **programes de formació i acompanyament a la inserció laboral** en salut mental, impulsar polítiques públiques que garanteixin oportunitats i l'accés al mercat laboral després que la crisi econòmica ja estigui posant en risc un gran nombre de llocs de treball del col·lectiu.

Així mateix, es demana tenir en compte que no totes les persones del col·lectiu es troben en la mateixa situació ni tenen les mateixes necessitats i cal contemplar totes les variables.

Les dades d'atenció de necessitats de salut mental per part del teixit associatiu

A través de les entitats federades i els Espai Situa't de la Federació, es confirma que les principals necessitats detectades en el col·lectiu segueixen sent el malestar emocional, angoixa i neguit, necessitat de suport emocional i/o psicològic, i empitjorament del trastorn. Altres consultes, menys freqüents, però d'alta complexitat, són per dificultats i/o agreujament dels problemes de conducta que deteriorenen la convivència, consum de tòxics o incompliment del confinament. Aquí es poden consultar els informes elaborats per la Federació: **1r: 3 abril** | **2n: 12 abril** | **3r: 28 abril**

Més informació: Lydia Santín | 605 912 718 | premsa@salutmental.org

Materials descarregables

- **3er Informe de demandes i necessitats de salut mental** arrel de l'estat de confinament (13 març a 28 abril 2020) – Federació Salut Mental Catalunya 2020: <http://www.salutmental.org/2020/05/14/3r-informe-salutmental-covid1/>
- **Guia de consells de salut mental en temps de confinament 2020:** <http://www.salutmental.org/informacions-sobre-el-coronavirus/com-cuidar-nos-a-casa/guia-de-salut-mental-en-temps-de-confinament/>
- **Campanya “I tu, com cuides la teva salut mental en confinament?”** <http://www.salutmental.org/2020/04/30/i-tu-com-cuides-la-teva-salut-mental-en-confinament/>
- **Informació sobre les afectacions del coronavirus i les actuacions de la Federació:** <http://www.salutmental.org/informacions-sobre-el-coronavirus/>
- **Espai Situa't** (del projecte Activa't per la Salut Mental): orientació, acompanyament i assessorament en salut mental: <http://www.salutmental.org/informacions-sobre-el-coronavirus/trobar-atencio-i-suports/en-temps-de-confinament-lespai-situat-tescolta/>
- **Entitats de salut mental que formen la Federació:** <http://www.salutmental.org/qui-som/smc-federacio/les-nostres-associacions/>
- **Guia d'estil Salut Mental Catalunya 2018:** <http://www.salutmental.org/wp-content/uploads/2019/05/lilibre-estil-smc-20182.pdf>
- **Recomanacions per informar sobre salut mental | Obertament 2015:** <http://www.salutmental.org/wp-content/uploads/2017/01/GuiaMitjansObertament.pdf>